

Mihály házassága

Mihály tanyai bérli régi ismerős még abból az időből, mikor felesége, a jószágos Veca leányképpen a családban szolgált s Mihály ugyancsak unszolta, hogy inkább az ő háztartásában vezérkedjen.

Barátkozásunk később is megmaradt, Vecában azonban nem volt annyi erő, hogy emberét visszatartsa az italtól. Szélid és alázatos ember volt mindig ez a Mihály, a bor is inkább kedveskedésbe olvasztotta az egyéniségét, gorombaság tekintetében Vecának nem akadt panasza, munkáját elvégezte, de az italra nem tudott haraggal nézni.

Most nagyobb idő elteltével kerül az utamba és szerfelett örvendezünk mind a ketten, épp csak hogy cigarettára nem merek gyújtani, akkora Maligandh-fokok felhője burkol körül.

— Mit csinálnak, hogy vannak?

— Hát a Veca meghalt, azt tudja.

Abbizony, most rémlik valami, de hát úgy tornyosodnak az események, hogy maholnap összezavarunk mindent. Az emberek kisurrannak az életből, az egyik nagy dérrrel-durrall, a másik pedig halkan, hogy ezzel se kellemetlenkedjék másoknak.

— Persze, persze, tudom én azt, hogy meghalt a jó lélek, nagyon megsirattuk, hiszen élhetett volna még tovább. Maga mit csinál most, Mihály?

— Meghásasodtam megint — várja a fejt.

— Nono, aztán csak nem fiatal lánnyal!

— Dehogyan is, nyolcvan esztendő az asszony.

— Hát az ilyesmi hogy történik meg?

— Véletlenül, tekintetes ur, nem passzióból. Tudhatja, hogy a magamfajta elmaradt paraszt milyen buta. Kérdeztem én, hogy hány éves, azt mondta, hogy 64-ben született. Nem volt egész tiszta az emlémem, úgy erőttem, hogy 64 esztendő, annyi, mint én, összepászlunk. Csak mikor elhoztuk Horgasrúl a keresztlevelét, akkor sült ki a tévedtség. De már késő volt, mit csinálhattam?

— Ha maga ilyen gavallér, akkor semmit.

— Az a szerencse, fejezte be információját Mihály, hogy nem látszik meg rajta. Végzi rendesen a dolgát s szót se szól, ha alkonyatkor elnézek a kocsmába világ dolgát megbeszélni, mert olyankor ű már alszik.

— Aztán nem félti kend Mihályom a menyecskét? — incselkedtem a tévedt férfiúval.

Mihály feltekint a plafonra, meghorjolja ritkás haját, az ajaka körül pajkos mosoly játszik.

— A tekintetes ur is mindig ilyen játékos eszű marad. Ugyan kinek kellene az a kiszáradt vén csoroszlya?

(—b.)

—oOo—

— Ipari növények termesztése. Budapesti jelentik: Ifjékes helyről nyomtatékosan felhívják a gazdaközönség figyelmét arra, hogy az ipari növények termelésére vonatkozó kötelezettség változatlanul fennáll.

A Magyar Csillag március 1-i száma. Az orosz rejtély címen Kiss Dezső, Ferencjózsefi idők címen pedig Halász Gábor írt tanulmányt a Magyar Csillag március 1-i számában. Zenekritikai esszé Veress Sándor tollából közöl a folyóirat Bartók Béláról, a magyar Baudelaire-ról pedig Szentkuthy Miklós elmélkedik. A szépirodalmi részben Illyés Gyula folytatja Hunok Párisban című regényét, Illés Endre, Boldizsár Iván és Laczkó Géza novelláit írt. Versek Sárközi Györgytől, I. Gyarmathy Erzsébettől, Vas Istvántól és Csordás Nagy Dezsőtől közöl az új szám. A Figyelő-rovatban Orley István, Béka László, Veres Péter és Vincze László könyvkritikáit, Schöpplin Aladár színházi cikkét, Farkas Zoltán és Szegi Pál képzőművészeti beszámolóit találjuk. A szám ára 3 pengő. Negyedévi előfizetés 15 pengő. Kiadójával: V. Vilmos császár-ut 34.

SZÍNHÁZ

A kaméliás hölgy (Dumas fils drámájának felújítása)

Ifjabb Dumas Alexander romantikus drámája A kaméliás hölgy nem tartozik a klasszikus színművek közé. Problémái, amelyeket fölvet, ma már nem problémák, vagy csak nagyon ritka esetben okoznak tragédiát. Mégis: ki ne ismerné Gautier Margit, a tévedt nő történetét, amelynek könnyes szentimentalizmusa annyi filmgiccsel eredményezett a mozi háboru előtti fénykorában...? Hogy A kaméliás hölgy túlélt mégis korát s időnként feltámad poros repertoírjából, annak három okát jelölhetjük meg. Az első Verdi művészetének zseniális fénye, amely bearanyozta ezt a talmi értékekkel fényeskedő művet, amikor megírta belőle a Traviata című operát. A második a címszerep érdekessége, amely időnként egy-egy nagy színésznő ragyogó alakításra ihlet. Időrendi sorrendben Duse Eleonora, Greta Garbo és Bajor Gizi kedvéért vették elő a Kaméliást; ezeknek a nagy diváknak csodálatos emberábrázoló művészete öntött új életet Gautier Margit halványuló alakjába. És ne tagadjuk meg a harmadik aktualitást sem Dumas fiától: színpadi műve, de méginkább a regény híven festi annak a páthoszos, határozatlan kornak, amelyben íródott levegőjét és felszínes problémáit.

A szegedi színtársulat áldozatos, precíz munkával készítette el. A kaméliás hölgy csütörtöki felújítását. Nálunk elsősorban Bajor Gizi nagy sikere tette most aktuálissá ennek a színjátéknak felújítását s Szegeden is akadt olyan tehetséges művésznők, akinek kedvéért érdemes volt — a budapesti páratlan sikertől eltekintve — elővenni ezt a színpadi művet. P. Radnóthy Éva egyénisége, kiemelkedő színjátszó-készsége finom passzellszínkel ékes, mégis eleven alakká varázsolta Gautier Margitot. Jól emlékezünk még arra, hogy egy másik Bajor-szerepben, a Donna Dianában milyen nagy, talán színpályájára is kiható sikert aratott. Operaénekesnőnek készült, mint cselegőhangú, kiftűnő operettprimadonna mutatkozott be Szegeden s íme, mint drámai művésznő is tökéletesen megállja a helyét. Tiszta, szépen árnyalt színpadi beszéde, mozdulatainak csiszoltsága és az a bensőséges átélés, amellyel teljesen szerepének adja át magát, hozzásegítette ahhoz, hogy elhihetővé tegye a főszerep tragikus végzettségét és azt a harcot, amely a test salakjából kiemelkedni akaró lélek diadalával végződik. Bensőséges, szép sikere volt, amihez kétségtelenül hozzájárult az a négy pompázatos toalett, amelyet a színház állított ki számára.

Az előadás másik főerőssége Szász Károly volt, a Vígszínház fiatal művésze, akinek szegedi Hamletjére még élénken emlékezünk. Szász Károly megjelenésének finom enerváltságával, dallamos orgánumának szép és bensőséges modulációival és az intellektus minduntalan helyes utat megvilágító fölényével formálta meg ezt a ma már valószínűtlen és vérszegényen ható hősszerelmesszerepet. Bár rossz közérzettel, lázasbetegséggel jött, ez nem volt érezhető alakításán, amelynek legszebb momentumai a harmadikfelvonásbeli szenvedélyes szerelmi vallomás és a nagy jelenet: kissé páthoszos, de éppenezt kiftűnő tolmácsolása volt. Bizonyos, hogy a legszebb reményekre jogosító színjátszótehetséget ismert meg benne a közönség, amely P. Radnóthy Évával együtt szeretettel ünnepelte.

Szegedi Szabó István, mint Armand aha olyan korhű volt és megjelenésre is annyira illuziókeltő,

mint egy párisi turffolyóirathól kivágott kép. Szép beszéde most is kitért s annyi méltósággal, rejtett, de minduntalan előtörő melegséggel formálta meg nehéz szerepét, hogy minden elismerést megérdemel. Egy kicsit talán halványabb és merevebb volt a keltetés, de a darab stílusához ez az elképzelés nagyon illett. A rendező: Both Béla ugyanis ilyen patétikus, kissé páthoszos levegőt teremtett a színpadon, mert csak így, a korszerűség kidomborításával tudta elhihetővé tenni a cselekmény ma már erősen giccsnek ható felépítését. A színpadképek is rendkívül ötletesen készretek voltak, a fekete bársony körfüggöny keretébe illesztett bútorokkal és csupán jelzésnyi díszletezéssel. Both Béla rendezői zsenialitása átítatta az előadást ezúttal is, csupán a mellékszereplőkkel nem foglalkozott most talán annyi igyekezettel és formálóerővel, mint máskor.

A mellékalakok közül kitért Völcssey Rózi vérbő és jóízűen nyers Prudenceja, Sipos Ilka kecses kis Olympeja, az ügyes Maklár Márta, mint Nichette, a bájos Hedrich Éva, valamint id. Máthé László és Varga D. József. A többiek jórészt erőtleneek és nem találják helyüket.

Az előadás jó tempója és hangulat-keltő volt, a közönség hamar felmelegedett és a felvonások végén vastapssal jutalmazta a rendezőt és a szereplőket.

(cs. p.)

A színházi iroda közleményei

A tegnap este felújított Kaméliás hölgy ma A- és B-bérletben, holnap és vasárnap este bérletszünetben, hétfőn tisztviselői bérletben, kedden pedig munkáselőadásban kerül színpadra. A darab szereplőinek korhű kosztümjeit, a címszereplő Radnóthy Éva általános feltűnést keltő ruháit a színház műhelye készítette Bene Jánosné vezetésével. Tekintettel arra, hogy a darab öt felvonásból áll, az igazgatóság ezúttal hívja fel a közönség figyelmét arra, hogy az előadásokon helyét pontosan foglalja el.

Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal játsza a színház Herczeg Ferenc Kék rókáját. A főszerepeket: Petur Ilka, Ladányi Ferenc, Szegedi Szabó István, Fesztoráczy Kató és Varga D. József alakítják.

RÁDIÓ

PÉNTEK, MÁRCIUS 3

BUDAPEST I.

6: Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 6.25: Ébresztő, torna. 6.45: Reggeli zene. 7: Hírek, közlemények. 8: Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven. 8.35: Délelőtti muzsika. 10: Hírek. 10.15: Rendszerzene. Vezényel Bánfalvi Miklós. 11.10: Nemzetközi vízfélzészolgálat. 11.15: Kamarazene. 11.40: Keresztény egészségtan. Dr. Somogyi Béla előadása. Felolvasás. 12: Harangszó. Hírnusz. Utána a rádiózenekar műsorából. 12.40: Hírek. 1.20: Időjelzés, vízállásjelentés. 1.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt rádiószolgálat. 2: Rodsz Emil szalonzenekara. 2.30: Hírek, műsorismertetés, árfolyámhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 3.05: Filmadalok. 3.30: Nagy kortársaink. Dr. Genthon István beszél Venturi olasz műtörténészről. 4.20: Hangszem. 4.45: Időjelzés. Hírek. 5: Német hallgatóknak. Für unsere deutschen Hörer. 5.35: Ma-

gyar ének — magyar lélek. Adám Jenő népdalfőőrája. 6: Az Operaház előadásának közvetítése. A bűvös vadász. Regényes dalmű három felvonásban. Szövegét írta Kind Frigyes. Zenéjét szerzelte Weber. Fordította Lányi Viktor. Vezényli Berg Ottó. Rendezte Nádasdy Kálmán. 6.45: Hírek. Majd A honvédelmi minisztérium légóltalmi csoportfőnökségének előadása. 8: Sportközlemények. 9.15: Géczy Barnabás zenekarának műsorának műsorából. 9.40: Hírek. 10.10: Hírek német, angol és francia nyelven. 10.40: Szórakoztató muzsika. 11.45: Hírek.

BUDAPEST II.

5: Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven. 7: Látogatás a Városi Könyvtárban és a Múzeumban. Közvetítés Pécsről. 7.20: Tessék választani. 1. Szalonzene; 2. Magyar nóták. Előadja Solthy Károly, kíséri Gáspár Lajos cigányzenekara. 3. Táncczene. 8.50: Somlay Artur emlékkönyve. Közreműködik Somlay Artur, Abonyi Géza, Fényes Alice, Kovács Ernő, Kovács Károly, Lukács Margit, Rápolthy Anna, Somlay Julia, Ungváry László. Rendező Csanády György. 9.40: Mesterművek — meseterekkel. 10.40: Hírek.

ZENE

Az egyetemi énekkarok sikeres hangversenye

Kolozsvári utja előtt a Horthy Miklós-tudományegyetem énekkara sikeres hangversenyt adott szerdán este az egyetem központi épületének aulájában. A nagyterem zsúfolásig megtelt közönséggel, amely elismerő figyelemmel kísérte a vegyeskar szép produkcióit. Deák-Bárdos-Bethelemi közsöntője, Rossa Ernő-Hála szoltára című kórusműve — amelynek szövegét Sik Sándor fordította —, Orlandus Lassus tavalyról már ismert Visszhangja, ugyancsak a tavalyi hangversenyen már hallott kedves Friderici-mű, a Baráti kör, Kodály Zoltánnak Petőfi költeményére írt kórusműve, a Székelyekhez, Bárdos Bogojai táncdalok és egy bemutató szerepelt a vegyeskar műsorán. A bemutatásra került mű Kodály István paptanár megkapóan szép Husvét-i örömdala volt, amelyet a vegyeskar kiemelkedő sikerrel mutatott be. A közönség szeretettel ünnepelte a kiftűnő szerzőt, Kertész Lajos karnagyot és az énekkart. Kodály Zoltán Ave Máriájával a női kar jeleskedett, ezenkívül a tehetséges, fiatal szavalóművésznő: Cseney Magda és a jóbangu Zalányi Sámuel Juhász Gyula, József Attila és Hölderlin verseiből adtak elő. Pándi M. egy zongoraszámmal szerepelt: Chopin Impromptu fantáziáját játszotta el sok érzékkel és igen ügyesen.

TŐZSDE

Budapesti értéktőzsdéről. Ma is csendes volt az értéktőzsdé forgalma. Kezdetben a kereslet és a kínálat tartózkodása miatt kevés üzlet jött létre. A tőzsdei későbbi folyamán a vasipari értékekben a forgalom megélénkült és a Fegyver, Ganz, Hoffer, Rima és Vasárgyár részvényekben több kötetet jelentettek be. A fixkamatozású papírok piaca csendes, üzlettelen. Magyar Bank 96.5, Magyar Általános Hitelbank 136.5, Nemzeti Bank 432.—, Kereskedelmi Bank 239.5, Magyar Kender 74.1, Szegedi kenderfonógyár 311.75.

Zürichi devizazárlat. Páris 626.25, London 17.34, Newyork 430.—, Brüsszel 69.25, Madrid 39.75, Amszterdam 229.37.5, Berlin 172.55, Szófia 5.37.5, Bukarest 2.37.5.

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos valutaárfolyamai: Szlovák korona 11.45—11.75, líra —, svájci frank 70.60—82.60, azéd korona 11.70—12.70.